

ՆՐԱՅԱՆԿՈՒԹԻՒՆ

Երջանկութիւն, ա'լ քեզմէ պիտի երես դարձնեմ,
 Զի այցեդ վերջ վաղանցունկ, կ'ըլլամ ա'յնքան
 մեծաւոր,
 Այնքան ցաւոտ, զըրկւած, որ կը փրճնաւ
 սիրտըս իմ
 Ճանաչը հին օրերուն, որ չըմենի օրէ օր:

Եւ ըսել քէ շուքի պէս քայլերէդ միշտ ամբաժան,
 Տարիներով հըսկեցի խաւարին մէջ ահաւոր,
 Ըսպսեցի օրերով, ստույգին տակ բիրտ ձմրան,
 Գու գալուստիդ, ժըպիտիդ, դըրան առջեւ՝
 զըլիկեալ:

Առանցքն էիր իմ կեանքին, կուտն հրազիս
 անմըման,
 Մերք կը գգայի քեզ իմ մէջ, մայր մը ինչպէս
 իր որդին,
 Աստուածուհիս էիր դուն, կանգնած կատարը
 լերան,
 Եւ ջերմեանդ սիրահար, ազօր-հմերով՝ սքրագին:

Կարօտն իմ մէջ կը ծըլէր, իբր ովսիս կը ծաղկէր
 Անպատիւն մէջ կեանքին, երբ կը գգայի քեզ
 հեռուէն՝
 Բայց այնքան մօտ, որ սիրտս ու բազուկներս ալ
 անհամար
 Կը գըրկէին քեզ արդէն, քեզմով գինով, աղլըցուն:

Ու եկաք օր մը հորէն, բախեցիր դուռն իմ սրտին,
 Որ քեզ առաւ ու տարաւ ուղիներէն իր կարմիր,
 Որոնք եղան քայլերուդ ծաղկները ցնծազին,
 Գայլերուդ տակ կեանք առած ու նոր կեանքով
 մը արբշիւ:

Գինին հզար արիւնին, երակներն իմ տաքցնող-
 Գեղմով հզայ եւ հըպարտ ու մերք ա'յնքան
 Երջանիկ,
 Որ եւ կրնամ կարծեցի, առանց ցաւի գրկել հոգ,
 Մինչ հեռուէն, անձկութեամբ պիտ' նայէին հոն
 մարդիկ:

Բայց լըքեցիր զիս արդէն, ռախի պէս քարեկամ,
 Հարուածելով անխընայ, բանալով վերք մ'՝
 ամղարման,
 Որուն բացին տակ հիմա մոռցած եմ այցըդ անգամ,
 Այցըդ որմէ զըրկւած, ներկան դարձաւ
 գերեզման:

Երջանկութիւն դաւադիր, մի' փորձեր զիս
 դուն հորէն,
 Նախ մեղրաջուր՝ շրթներուն, կ'ըլլաւ բերնիս՝
 մոլեխինդ,
 Լաւ կը ճանչնամ քեզ ինչպէս ըստրուկ մ'իւր
 սէրն անօրէն,
 Գու խայծերուդ, կանչերուդ փակած իմ սիրտս
 ամրապնդ:

ՅԱՌՈՒԹ ՄԱՍՌՈՒՆԻ

Պրիւսէ, 21 Հոկտ. 1944

ՏԱՌԱՊԱՆՔ

Ամբոյն ինչպէս փողոցներուն մէջ մեծափառ
 ֆաղափներու,
 Իմ մէջ յաւեր կ'երբեմնեկ վշտի ոգին ծանո
 ու հուժկու.
 Երակներուն մէջէն կ'անցնի՝ մոլեգնովազ ցաւի
 յարձանգ,
 Կեանքը կարծես տրուած ըլլար իբրեւ փառքի՝
 իբրեւ փորձանգ:

Ա'լ եւ խոցուեր եմ տեսնել մոյն տեսք միշտ
 մոյն շէնքերու.
 Բըմանըկարն ալ անփոփոխ դարձեր է ինձ ոյս
 մ'առաքելու.
 Գիրքերու մէջ միշտ մոյն մտքեր ու մոյն յայտեր
 զիս կ'արիւնեն.
 Ցաւագործին եւ յագնած եմ մոյն դէմքերը յար
 դիտելէն...

Այլուր աշխերս կը տանիմ որ նոր լսյսեր իմ
մէջ հասնին,
Բայց կը տեսնեմ միշտ նոյն աստղերն, յաւերժ
նոյնն է գոյնն երկնքին.
Աստղունք, երկիր քաղաքապետար միշտ միեւնոյն
ունին սահման,
Եւ ինքնակէզ կը գալարուիմ պապակով մը
յտարժական:

Տիեզերքին քնդդէմ յանկարծ այլեւս երկիրն
քմբռնասանայ
Եւ սանձարձակ խառժեր, հասնէր նոր արեւի
մ'անեղապառ.
Ու նոր յաւաճանց, նոր ապրումի բզգայութիւն
մը գերբնական
Վառէր փաղանգ մը բոցերու կեանքի, սիրոյ,
երջանկութեամբ:

Փարիզ

Ա. ՍՈՓՈՒԿԵԱՆ

ԱՆՏԻՊ ԷՋ ՄՐԸ ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ԳԱԶԱՆՃԵԱՆԻ

Ի Պ Ի Պ - Կ Ո Ւ Կ Ո Ւ

(ԱՒԱՆԴԱՎԵՊ)

Ա.

Գարնան լուսածիծաղ օրերուն մէջ՝ երբ Մա-
յիսի վառվառ արեւուն ոսկիէ ցոլերը կը կայ-
տուն ծաղիկներու յակկնթին եւ մարգերու զմե-
րուկներն վրայ, ծառերու տերեւախիտ ճիւղերուն
տակ պահուրդաւ մեղմադիմի ձայն մը կը հնծ-
կտայ հնծեծաղին, ի՛պի՛ւ...:

Եւ իսկոյն անդիէն ուրիշ ձայն մը՝ կարծես
ծաղրելու համար, արձագանդ կու տայ, կո՛ւ-
կո՛ւ...:

Տղաները երբոր կը լսեն իրենց այս ընտա-
նի ու սիրական ձայնը, իրենք ալ ասդիէն
կը սկսին կանչել, իպի՛ւ... կուկո՛ւ...: Եւ ձայ-
նը կը պատասխանէ անընդհատ յանկերգի մը պէս
միշտ նոյն մեղմադիմի ու հեզնոտ լեշտերը կըրկ-
նելով՝ իպի՛ւ... կուկո՛ւ...:

Հետաքրքիրները՝ անոնց մէջէն՝ կը վաղեն
կ'երթան ձայնը որոնելու, եւ ծառէ ծառ պտըտե-
լով եւ իրենց սուր աչքերովը անոնց ճիւղերը մէ-
կիկ մէկիկ խուզարկելով՝ վերջապէս կը դռնեն
հմայքը: Ա՛յ, ի՛նչ գեղեցիկ է, շիկուկ, կարմը-
րուկ, նաշխունիկ... իսկ այն գլուխի սա՞նտրը...
Հո՛ն է ըսվանդակ հրապոյրը: Եւ միա՞խոյ յան-
դուգն ձեռները տղաներուն կը փորձեն զայն բռն-
նել, բայց սանտրուար հմայքը կը թռչի կը խու-
սափի փալիւլու երազի մը պէս, եւ քէշ վերջը նո-
րէն կը լսուի անոր խորհրդաւոր ձայնը. հնուն,

ծառերու ճիւղերուն մէջ պահուրդաւ կը հնծէ իր
յաւիտենական հառաչանքը, ու նոյն փոխադարձ
հեղնութիւնը... իպի՛ւ... կուկո՛ւ...:

Այս թռչունը ժամանակով մարդկային էակ
մըն էր, կ'ըսեն մեր մամիկները:

Բ.

Շատ շատ տարիներ առաջ աղջիկ մը կար սըր-
մա մազերով, լուսնկայ դէմքով, արեւ աչքերով,
վարդէ թուշերով, որ իր սիրտը տուած էր գեղե-
ցիկ, ծառահասակ կտրիճի մը: Շատ կը սիրէին
զիրար, եւ հոգի կու տային իրարու համար: Ի-
րենց սիրոյ ուխտերուն, ժպիտներուն, արցունքնե-
րուն վկայ էին միայն լուսնին շողերն ու այգուն
ցօղերը: Ասոնցմէ գատ մէկը չէր գիտեր իրենց
սէրը զոր թանկագին դոհարի մը պէս՝ ծածուկ,
շատ ծածուկ կը պահէին իրենց սրտին ծաղերուն
մէջ ծրարած:

Ափսո՛ս, չարակի բազդը նախանձեցաւ անոնց
երջանկութեանը եւ անդթօրէն բաժնեց երկու սի-
րականները իրարմէ: Վարդէ թուշերով, նուշէ
չուրթերով աղջիկը բռնի հարս տուին ուրիշի մը
զոր չէր սիրեր, եւ ծառահասակ երիտասարդը՝ ա-
նիծելով իր սեւ ճակատագիրը՝ ուխտեց մոռնալ
աշխարհը եւ լուսներն ինկաւ թափառական: